

Total No. of Printed Pages: 08

No. of Questions: 50

Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Chhatrapati Sambhajinagar
PET 2024 (9038) Doctor of Philosophy(Political Science)

(To be filled by the Candidate)

Candidate Seat Number
(As per Admit card)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

OMR Sheet Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Invigilator's signature with Date

Candidate's Seat No. in Words : _____

Name of the Center : _____

Paper Code & Name of Examination : 9038- Doctor of Philosophy(Political Science)

Date: 03/10/2024

PET 2024 - EXAMINATION

Time: One Hours

Total Marks: 100

Important Instructions for the candidate

- Write your seat number and OMR Sheet number on the question paper in the earmarked space
- This question paper carries Fifty (50) Multiple-choice type questions and each question carries 2 Marks
- At the commencement of examination, the question paper will be given to the student.
- Each question has four alternative responses marked (A) (B) (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each question
Example: where (C) is correct answer

Ⓐ

Ⓑ

●

Ⓓ

- Your responses to the answer are to be indicated in the OMR Sheet. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet it will not be evaluated.
- Rough work is to be done at the end of this question paper.
- You have to return OMR answer sheet and question paper to the invigilator at the end of examination compulsorily and must not carry with you outside the examination hall.
- Use only Black / Blue ball point pen
- Use of any type of calculator or log table etc. is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

- परीक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात तसेच आपणास दिलेल्या उत्तर पत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्यांला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A) (B) (C) (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत, त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा निळा करावा.
उदा: जर (C) हे उत्तर योग्य असेल तर

Ⓐ

Ⓑ

●

Ⓓ

- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओएमआर उत्तर पत्रिकेतच दर्शवावीत इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- प्रश्नपत्रिकाच्या शेवटी कोऱ्या जागेवरच कच्चे काम करावे
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी मूळ ओ. एम. आर उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकाकडे परत करणे आवश्यक आहे तथापि प्रश्नपत्रिका व ओ. एम. आर. उत्तरपत्रिका आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांला परवानगी नाही.
- फक्त काळ्या किंवा निळ्या बॉलपेनचाच वापर करावा
- कॅल्क्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही

Q. No.

Question

1. Lindeman uses the concept of participatory observation in which book?
लिनडमन यांनी या पुस्तकात सहभागी निरीक्षण या संकल्पनेचा उपयोग केला आहे.
(A) History of research (हिस्टरी ऑफ रिसर्च)
(B) Social research: theory and practice (सोशियल रिसर्च: थ्यरी अँड प्रॅक्टिस)
(C) Discovery: An Approach to the Study of Functional Groups.
(डिस्कवरी: अन अप्रोच टू द स्टडी ऑफ फनक्शनल ग्रुप)
(D) None of the above (वरीलपैकी नाही)
2. What is useful if you want to know about people's feelings and experiences?
जर तुम्हाला लोकांच्या भावना आणि अनुभवाबद्दल जाणून घ्यायचे असेल तर काय उपयुक्त पडते?
(A) Questionnaire (प्रश्नावली) (B) Inspection (निरीक्षण)
(C) Sociometric technique (समाजमिती तंत्र) (D) Interview (मुलाखत)
3. This technique involves face-to-face contact with two or more persons.
या तंत्रात दोन किंवा अधिक व्यक्तींशी समोरासमोरचा संबंध येतो.
(A) Observation (निरीक्षण) (B) Questionnaire (प्रश्नावली)
(C) Collective observation (सामूहिक निरीक्षण) (D) Personal communication (वैयक्तिक संवाद)
4. What are the characteristics of a good Hypothesis?
आदर्श गृहीतकृत्याची वैशिष्ट्ये कोणती आहेत?
(A) Clarity (स्पष्टता) (B) Specificity (विशिष्टता)
(C) Experimentality (अनुभवजन्यता) (D) All of the above (वरीलपैकी सर्व)
5. What needs to be done before concluding about the facts compiled for research?
संशोधनासाठी संकलित केलेल्या तथ्यांचे निष्कर्ष काढण्यापूर्वी काय करणे आवश्यक असते?
(A) Consolidation of fact (तथ्याचे एकत्रिकरण)
(B) Fact analysis and interpretation (तथ्याचे विश्लेषण व निर्वचन)
(C) Classification of facts (तथ्याचे वर्गीकरण)
(D) All of the above (वरील सर्व)
6. Who defined the sample selection as, 'The sample is small representative of a wide group'?
'नमुना त्यातील नावाप्रमाणे एका विस्तृत समुहाचा लघु प्रतिनिधी आहे' ही नमुना निवडीची व्याख्या कोणी केली?
(A) Frank Morton (फ्रँक मरटन) (B) Godey and Hot (गुडे आणि हॉट)
(C) Yang (यंग) (D) None of the above (वरीलपैकी नाही)
7. What is useful for a detailed study of a person or an event?
एखाद्या व्यक्तीचा, घटनेचा सविस्तर अभ्यास करण्यासाठी काय उपयुक्त पडते?
(A) Case study (व्यष्टी अध्ययन) (B) Content methods (आशय पद्धती)
(C) Questionnaire (प्रश्नावली) (D) Interview (मुलाखत)

8. Which of the following is an important characteristic of the observation technique?
हे निरीक्षण तंत्राचे महत्त्वाचे वैशिष्ट्य आहे?
- (A) Rare manuscript (दुर्मीळ हस्तलिखिते)
(B) Inspection of records (रेकॉर्डची पाहणी)
(C) Use of sensory perceptions (संवेदी धारणाचा उपयोग)
(D) None of the above (वरीलपैकी नाही)
9. What is the benefit of the sample selection method?
नमुना निवड पद्धतीमुळे हे फायदे होऊ शकतात.
- (A) Believable conclusion (विश्वासाई निष्कर्ष)
(B) Report writing becomes easier (अहवाल लिहिणे सोपे होईल)
(C) To determine hypothesis (गृहीतके ठरवण्यासाठी)
(D) All of the above (वरील सर्व)
10. Which research design is useful for finding the cause of social problems?
सामाजिक समस्यांच्या कारणाचा शोध घेण्यासाठी कोणता आराखडा उपयुक्त ठरतो?
- (A) Exploratory or formulative Design (अन्वेषणात्मक किंवा परिचयात्मक आराखडा)
(B) Descriptive Design (वर्णनात्मक संशोधन आराखडा)
(C) Diagnostic Design (निदानात्मक संशोधन आराखडा)
(D) Experimental Design (प्रयोगात्मक संशोधन आराखडा)
11. What is an important quality of a researcher?
संशोधकाच्या अंगी हा महत्त्वाचा गुण असावा.
- (A) Unbiased (निष्पक्षता) (B) Biased (पक्षपातीपणा)
(C) Superstitious (अंधश्रद्धा) (D) None of the above (वरीलपैकी नाही)
12. What are the objectives of Interview method?
मुलाखत पद्धतीचे उद्दिष्ट्ये कोणती?
- (A) Collect the information (माहिती प्राप्त करणे)
(B) Qualitative data collection (गुणात्मक तथ्य संकलन)
(C) Collect additional information (अतिरिक्त माहिती मिळविणे)
(D) All of the above (वरीलपैकी सर्व)
13. Which of the following is not a type of questionnaire?
खालीलपैकी कोणता प्रश्नावलीचा प्रकार नाही.
- (A) Closed questionnaire (बंदिस्त प्रश्नावली) (B) Open questionnaire (मुक्त प्रश्नावली)
(C) Pictorial questionnaire (चित्रमय प्रश्नावली) (D) Private questionnaire (खाजगी प्रश्नावली)
14. What are the main methods of sample selection?
नमुना निवडीची कोणती पद्धत मुख्य पद्धती आहे.
- (A) Probability Sampling (संभाव्यता नमुना निवड पद्धती)
(B) Impossibility sampling (असंभाव्यता नमुना निवड पद्धती)
(C) Both a and b (अ आणि ब दोन्ही)
(D) None of the above (वरीलपैकी नाही)

15. Which assumptions are made on the basis of already available information?
पूर्वीपासूनच उपलब्ध असलेल्या माहितीच्या आधारावर कोणते गृहीतकृत्य ठरविले जातात?
(A) Simple (साधे) (B) Complex (जटिल)
(C) Experiential (अनुभवाधिष्ठित) (D) Universal (सार्वभौमिक)
16. Who is the pioneer of statistical sample testing methods in social research?
सामाजिक संशोधनातील सांख्यिकीय नमुना चाचणी पद्धतीचे जनक कोण आहेत.
(A) A.L. Baule (ए.एल बाऊल) (B) P. V. Young (पी. व्ही. यंग)
(C) Bogardus (बोगार्डस) (D) C.A. Mozer (सी.ए.मोझर)
17. What is the first page of a research report?
संशोधन अहवालाचे प्रथम पान कोणते असते.
(A) Index (अनुक्रमणिका) (B) References (संदर्भग्रंथ)
(C) Appendix (परिशिष्टे) (D) Title page (टायटल पेज)
18. What are the primary sources of Data collection?
तथ्य संकलनाचे प्राथमिक स्रोत कोणते आहेत.
(A) Group communication (सामूहिक संवाद) (B) Diary (डायरी)
(C) Schedule (अनुसूची) (D) All of the above (वरील सर्व)
19. What are public sources of data collection?
तथ्य संकलनाचे सार्वजनिक स्त्रोत्र कोणते आहेत?
(A) Published material (प्रकाशित साहित्य) (B) Available reports (उपलब्ध अहवाल)
(C) Unpublished material (अप्रकाशित साहित्य) (D) All of the above (वरील सर्व)
20. On what does the reliability of the secondary source depend?
द्वितीय तथ्याची विश्वासनीयता कशावर अवलंबून असते?
(A) The person who compiled them (तथ्य कोणी संकलित केली)
(B) The methods by which they were compiled (तथ्यकोणत्या पद्धती द्वारे संकलित केली आहेत)
(C) On the basis of their accuracy and precision (तथ्यामध्ये अचूकता व काटेकोरपणा आहे का)
(D) All of the above (वरील सर्व)
21. What is the main limitation of the questionnaire?
प्रश्नावलीची प्रमुख मर्यादा काय आहे?
(A) It helps in thorough study of the issue (प्रश्नावलीमुळे सखोल अध्ययन शक्य होते)
(B) It gives complete information about the problem (प्रश्नावलीमुळे समस्ये बाबत पूर्ण माहिती मिळते)
(C) Respondents usually do not send the filled in questionnaire in time
(उत्तरदात्याकडून भरलेली प्रश्नवली वेळेत न उपलब्ध होणे)
(D) Questionnaire is useful only for the educated respondents
(प्रश्नावली केवळ सुशिक्षित उत्तरदात्या करिताच उपयुक्त आहे)

22. What is required for the data analysis and interpretation?
तथ्याचे विश्लेषण व निर्वचनासाठी काय आवश्यक आहे?
- (A) Verification of hypothesis (गृहितकाची पडताळणी)
(B) Editing and checking of data (तथ्याचे संपादन व छाननी)
(C) Report writing (अहवाल लेखन)
(D) All of the above (वरील सर्व)
23. What does scientific method emphasize?
वैज्ञानिक पद्धतीत कशावर भर देते?
- (A) Certainty (निश्चितता) (B) Suspicion (शंकाकुशंका)
(C) Uncertainty (अनिश्चितता) (D) Prejudice (पूर्वग्रह दूषितपणा)
24. What is the goal of data analysis?
तथ्य विश्लेषणाचा उद्देश कोणता?
- (A) Verify the information (माहितीची पडताळणी करणे)
(B) Draw useful insights (अंतर्दृष्टी काढणे)
(C) Collect additional information (अतिरिक्त माहिती मिळविणे)
(D) All of the above (वरीलपैकी सर्व)
25. Which of the following is not a referencing style?
खालीलपैकी कोणती पद्धत संदर्भ पद्धत नाही?
- (A) APA (एपिए) (B) MLA (एमएलए)
(C) Chicago (शिकागो) (D) Washington (वाशिंग्टन)
26. What is the Government strategy in dealing with other nation called as?
शासनाचे इतर राष्ट्रांशी व्यवहार करण्याचे धोरण म्हणजे काय?
- (A) Foreign Policy (परराष्ट्र धोरण)
(B) Cultural Exchange (सांस्कृतिक आदान प्रदान)
(C) Trade Policy (व्यापारी धोरण)
(D) Administrative Policy (प्रशासकीय धोरण)
27. What is the scientific/modern approach to the study of foreign policy?
परराष्ट्र धोरणाच्या अभ्यासाचा शास्त्रीय व आधुनिक दृष्टिकोन कोणता आहे?
- (A) Descriptive (वर्णनात्मक) (B) Idealistic (आदर्शवादी)
(C) Utopian (काल्पनिक) (D) Analytical (विश्लेषणात्मक)
28. Which organization has India joined to get permanent membership of the United Nations Security Council?
संयुक्त राष्ट्र सुरक्षा परिषदेच्या स्थायी सदस्यत्व मिळवण्यासाठी भारत कोणत्या संघटनेत सहभागी झाला आहे.
- (A) G-7 (जी-7) (B) G-8 (जी-8)
(C) G-4 (जी-4) (D) G-77 (जी-77)
29. Which of the following plays an important role in Indian foreign policy?
भारतीय परराष्ट्र धोरणात कोणत्या संस्थेची भूमिका महत्त्वाची असते?
- (A) President (राष्ट्रपती) (B) Prime Minister (पंतप्रधान)
(C) Ministry of Foreign Affairs (परराष्ट्र मंत्रालय) (D) Parliament (संसद)

30. Who is the initiator of "Look East policy" doctrine?
पूर्वेकडे पहा या धोरणाचे जनक कोण आहेत ?
(A) Manmohan Singh (मनमोहन सिंग) (B) I K Gujral (आय के गुजराल)
(C) Atal Bihari Vajpayee (अटलबिहारी वाजपेयी) (D) Rajiv Gandhi (राजीव गांधी)
31. Who coined the word "Ideology"?
"आयडीओलॉजी" हा शब्द प्रथम कोणी वापरला?
(A) Karl Marx (कार्ल मार्क्स) (B) de Tracy (डी ट्रेसी)
(C) René Descartes (रेने डेसकार्टेस) (D) Peter Abelard (पीटर अबेलाई)
32. Which thinker propounded the theory of natural rights?
कोणत्या विचारवंताने नैसर्गिक हक्कांचा सिद्धांत विकसित केला?
(A) Thomas Hobbes (थॉमस हॉब्स) (B) John Locke (जॉन लॉक)
(C) Spinoza (स्पिनोझा) (D) Rousseau (रुसो)
33. Who held that the general will of the people is sovereign?
"लोकांची सामूहिक इहा सार्वभौम आहे", असे कोणाचे मत होते?
(A) Hobbes (हॉब्स) (B) Locke (लॉक)
(C) Rousseau (रुसो) (D) Washington (वॉशिंगटन)
34. What does Fascism oppose?
फॅसिझम कशाला विरोध करतो?
(A) Liberalism (उदारमतवाद) (B) Conservatism (परंपरावाद)
(C) Marxism (मार्क्सवाद) (D) Only a and c (फक्त a आणि c)
35. Which ideology says that the government is harmful and unnecessary?
सरकार हानिकारक आणि अनावश्यक आहे, असे कोणती विचारसरणी म्हणते?
(A) Marxism (मार्क्सवाद) (B) Liberalism (उदारमतवाद)
(C) Anarchism (अराजकतावाद) (D) Conservatism (पुराणमतवाद)
36. Which of the following thinkers described justice as "fairness"?
पुढीलपैकी कोणत्या विचारवंतानी न्यायाचे वर्णन "निष्पक्षता" म्हणून केले आहे?
(A) Hobbes (हॉब्स) (B) Locke (लॉक)
(C) Rousseau (रुसो) (D) Rawls (रॉल्स)
37. Indian constitution ensures social justice by giving
भारतीय राज्यघटना काय देऊन सामाजिक न्याय मिळण्याची हमी देते?
(A) Freedom to citizens (नागरिकांना स्वातंत्र्य देऊन)
(B) Establishing courts (न्यायालये स्थापन करून)
(C) More power to the central government (केंद्र सरकारला अधिक प्रबळ बनवून)
(D) Reservation to the weaker segments (दुर्बल घटकांना आरक्षण देऊन)
38. Who wrote the book "The Idea of Justice"?
"आयडिया ऑफ जस्टीस" हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
(A) MN Roy (एम एन रॉय) (B) Robert Nozick (रॉबर्ट नॉझिक)
(C) Amartya Sen (अमर्त्य सेन) (D) John Rawls (जॉन रॉल्स)

39. Who said, "The caste system is also a division of Laborers?"
 'जातीयव्यवस्था हे कामगारांचे विभाजन आहे' असे कोणी म्हटले आहे?
 (A) Karl Marks (कार्ल मार्क्स) (B) M. Gandhi (महात्मा गांधी)
 (C) Dr. B. R. Ambedkar (डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर) (D) Periyar Ramaswamy (पेरियार रामास्वामी)
40. Who wrote the book "The problem of Rupee"?
 "द प्रॉब्लम ऑफ रुपी" हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
 (A) Dadabhai Nauroji (दादाभाई नौरोजी) (B) K. K. Mitra (के.के.मित्रा)
 (C) B. R. Ambedkar (बी.आर.आंबेडकर) (D) None of the above (वरीलपैकी नाही)
41. Who said, "Indian constitution is quasi-federal in nature"?
 "भारतीय राज्यघटना अर्ध-संघीय स्वरूपाची आहे" असे कोणी म्हटले आहे?
 (A) K.C. Wheare (के.सी.व्हीर)
 (B) James Mill (जेम्स मिल)
 (C) Winston Churchill (विन्स्टन चर्चिल)
 (D) Deen Dayal Upadhyaya (दीन दयाल उपाध्याय)
42. Can Rajya Sabha transfer any item from the State List to the Concurrent List?
 राज्यसभा राज्य सूचीमधून कोणताही विषय समवर्ती सूचीमध्ये हस्तांतरित करू शकते का?
 (A) Yes, if the President permits it (होय, राष्ट्रपतींनी परवानगी दिली तर)
 (B) Yes, if Prime Minister permits it (होय, पंतप्रधानांनी परवानगी दिली तर)
 (C) Yes, but only in special circumstances (होय, परंतु केवळ विशेष परिस्थितीत)
 (D) No, the constitution doesn't allow it (नाही, संविधान परवानगी देत नाही)
43. Can the states in India apply for a loan from foreign countries independently?
 भारतातील राज्ये परदेशातून कर्जासाठी स्वतंत्रपणे अर्ज करू शकतात का?
 (A) Yes, if the President permits them (होय, राष्ट्रपतींनी त्यांना परवानगी दिली तर)
 (B) Yes, if the Prime Minister permits them (होय, पंतप्रधानांनी त्यांना परवानगी दिली तर)
 (C) Yes, if the Finance Ministry permits them (होय, जर वित्त मंत्रालयाने त्यांना परवानगी दिली तर)
 (D) No, the states cannot take a loan directly from the foreign countries
 (नाही, राज्ये थेट परदेशातून कर्ज घेऊ शकत नाहीत)
44. When was Inter-State Council formed in India?
 भारतात आंतरराज्यीय परिषद कधी स्थापन झाली?
 (A) 1989 (B) 1990
 (C) 1991 (D) 1992
45. Which of the following was not a recommendation of Sarkaria Commission regarding the appointment of governor?
 राज्यपालाच्या नेमणूकी संदर्भात पुढीलपैकी एक शिफारस सरकारिया कमिशनची नव्हती
 (A) Governor should be an eminent person (राज्यपाल हि प्रख्यात व्यक्ती असावी)
 (B) He should be active in local politics (त्यांनी स्थानिक राजकारणात सक्रीय असले पाहिजे)
 (C) He should not be the resident of the state where he is appointed
 (तो नेमलेल्या राज्याचा रहिवासी नसावा)
 (D) He should not belong to the ruling party at the center (तो केंद्रातील सत्ताधारी पक्षाचा असू नये)

46. What forms the main feature of comparative politics?
(तुलनात्मक राजकारणाचे प्रमुख वैशिष्ट्य कोणते आहे?)
- (A) Value-free (मूल्य मुक्तता) (B) Ethics (नैतिकता)
(C) Formality (औपचारिक) (D) Historicity (ऐतिहासिकता)
47. Who formulated structural-functional approach?
रचनात्मक कार्यात्मक दृष्टीकोन कोणी प्रतिपादित केला आहे?
- (A) Almond and Powell (आमंड आणि पावेल)
(B) David Easton (डेव्हिड ईस्टन)
(C) Lenin and Karl Marx (लेनिन आणि कार्ल मार्क्स)
(D) Sidney Verhba and Simon (सिडने व्हरबा आणि सायमन)
48. What is input?
आदान म्हणजे काय?
- (A) Further demands from the social environment in the political system
(राजकीय व्यवस्थेत पुढे सामाजिक पर्यावरणातून येणाऱ्या मागण्या)
(B) Internal conflict in the political system (राजकीय व्यवस्थेतील अंतर्गत संघर्ष)
(C) The role of political party and power struggle (राजकीय पक्षाची भूमिका आणि सत्ता संघर्ष)
(D) The government's responsibility to the people (शासनाची जनतेप्रती जबाबदारी)
49. What was Bangladesh formerly known as?
बांग्लादेशाचे पूर्वीचे नाव काय होते?
- (A) Baluchistan (बलुचिस्तान) (B) East Pakistan (पूर्व पाकिस्तान)
(C) North Pakistan (उत्तर पाकिस्तान) (D) West Pakistan (पश्चिम पाकिस्तान)
50. During the tenure of which Indian Prime Minister was SAARC formed?
सार्क संघटनेची स्थापना कोणत्या भारतीय पंतप्रधानाच्या काळात झाली?
- (A) Manmohan Singh (मनमोहन सिंग)
(B) Indira Gandhi (इंदिरा गांधी)
(C) Rajiv Gandhi (राजीव गांधी)
(D) Atal Bihari Vajpayee (अटल बिहारी वाजपेयी)

*****